

счете учета. К примеру, можно использовать счет 379, назвав его «Финансовые вложения» с отдельным субсчетом «Предоставленные займы, обеспеченные движимым имуществом». По дебету, которого будет отражена операция по передаче активов предприятия в залог Дт 379 «Финансовые вложения» Кт 10 «Основные средства», Кт 28 «Товары» [7].

В дальнейших исследованиях необходимо разработать рациональную схему документооборота для учета залоговых операций на предприятиях.

ЛИТЕРАТУРА

1. Юровский Б. Учет поступлений, которые не признаются доходами [Электронный ресурс] / Юровский Б. // Современный бухгалтер – 2006. – № 52. – Режим доступа : http://www.consult.kharkov.ua/?page=article_show&article_id=1059.
2. Виртуальные объекты – реальный учет : сборник систематизованого законодательства / Руководитель авт. коллектива И. Нозарбаева. – К. : Блиц-Информ, 2005. – 290 с.
3. Гражданский кодекс Украины [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://meget.kiev.ua/kodeks/grazdanskiy-kodeks/>
4. О залоге : Закон Украины от 02.10.92 г. № 2654-ХІІ [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=996-14>
5. Романов А. Залог имущества: учет и налогообложение [Электронный ресурс] / А. Романов // Журнал Дт Кт – 2005. – № 49. – Режим доступа : www.dtk.com.ua/show/1cid11368.html
6. Пикузо Н. Бухгалтерский учет залоговых операций в ломбардах: автореф. на соиск. науч. степени канд. экон. наук : спец. 08.00.12 «Бухгалтерский учет, статистика» / Н. Г. Пикузо. – Новосибирск, 2007. – [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.dissercat.com/content/bukhgalterskii-uchet-zalogovykh-operatsii-v-lombardakh>
7. Про бухгалтерський облік і та фінансову звітність в Україні : Закон України від 16.07.99 р. № 996-ХІV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=996-14>

*Н. О. Ботвіна,
доктор економічних наук, професор кафедри
бізнесадміністрування та корпоративної безпеки,
Міжнародний гуманітарний університет*

СУЧАСНИЙ СТАН БЮДЖЕТНОГО ФІНАНСУВАННЯ АГРАРНОГО СЕКТОРУ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

Сільське господарство – важлива галузь економіки України, яка виробляє 11% валового внутрішнього продукту, є сировинною базою для переробної, харчової, легкої промисловості, формує продовольчу безпеку та впливає на соціально-економічну ситуацію в державі [2].

У процесі трансформації економіки України до ринкової, в аграрному секторі відбулися кардинальні зміни форм власності, що зумовили радикальні перетворення в усій системі фінансових відносин.

Поєднання внутрішніх джерел фінансування сільськогосподарських підприємств, ресурсів універсальних і спеціалізованих фінансово-кредитних установ за безпосередньої державної фінансової підтримки підприємств галузі має

забезпечити фінансову основу ведення та розвитку бізнесу в сільському господарстві. Важливе значення належить удосконаленню механізмів державної підтримки сільського господарства, що мають урахувати національні особливості аграрного сектору та світові тенденції скорочення прямої державної підтримки сільськогосподарських підприємств, відповідно до вимог Світової організації торгівлі (СОТ) намір вступу до якої має Україна.

Бюджетне фінансування є важливим фінансовим інструментом, а бюджетна політика – відображає джерела його формування та напрями використання [1].

Бюджетна політика посідає чільне місце у визначенні темпів та напрямів розвитку аграрної сфери. Вона відображає реальний фінансовий потенціал держави, її можливості, фокусує грошову, кредитну, податкову, цінову, амортизаційну, інвестиційну, структурну політики.

Бюджетне фінансування аграрної сфери нині регулюється Державною цільовою програмою розвитку українського села на період до 2015 року та Угодою про сільське господарство, укладеною з СОТ під час Уругвайського раунду. Основні напрями удосконалення бюджетного фінансування, що визначені Державною цільовою програмою передбачають обґрунтування критеріїв розподілу бюджетних коштів; забезпечення рівного доступу агроформувань до бюджетних коштів та ефективності їх використання шляхом запровадження програмно-цільового методу; пріоритетність фінансування наукових розробок, підготовку кадрів, розвиток дорадництва, соціальної сфери села й сільських територій, системи контролю якості та стандартизації продуктів харчування; проведення моніторингу бюджетних програм і скасування неефективних [3].

Бюджетний механізм передбачає використання таких методів: бюджетне планування, прогнозування, бюджетне інвестування, бюджетне субсидування тощо; і важелі: бюджетні доходи, бюджетні видатки, бюджетний дефіцит, бюджетний профіцит, бюджетні борги, бюджетний кредит, бюджетні податки, бюджетна емісія, бюджетні дотації тощо. Державна підтримка аграрної сфери в Україні містить «бюджетне фінансування програм і заходів, спрямованих на розвиток галузі, пільговий режим оподаткування, часткову компенсацію процентних ставок за користування кредитами комерційних банків, списання безнадійної заборгованості перед бюджетом і соціальними фондами».

За допомогою бюджетного фінансування та інвестування відбувається надання коштів, які шляхом розподілу, перерозподілу ВВП спрямовуються на соціальні та економічні проблеми країни. Фінансування із бюджету – це перерахування коштів на поточні та реєстраційні бюджетні рахунки розпорядників коштів з єдиного казначейського рахунка або рахунка місцевого бюджету, які відкриті в органах казначейства.

Система бюджетного фінансування формується за відповідними принципами, здійснюється у відповідних формах та за відповідними методами. Фінансування із бюджету здійснюється на основі двох основних принципів: плановості та цільового характеру використання бюджетних коштів. Принцип плановості означає обов'язкову умову законодавчого затвердження даних видатків. Цільовий характер використання бюджетних коштів означає вимогу до розпорядників коштів використовувати виділені кошти за їхнім цільовим призначенням.

Організація бюджетного фінансування покладена на фінансовий орган, який здійснює виконання даного бюджету. В процесі фінансування фіноргани здійснюють контроль за ефективним і цільовим використанням бюджетних коштів [5].

Кожне окреме бюджетне підприємство, організація або установа отримує асигнування лише з одного бюджету. Саме це є одним зі специфічних принципів бюджетного фінансування поряд із загальними принципами здійснення видаткової політики. Винятком із загального правила є фінансування незапланованих заходів, пов'язаних із стихійним лихом, епідеміями, ліквідацією втрат від катастроф тощо. В таких випадках, кошти на покриття витрат виділяються як з місцевих, так і з державного (зокрема, з Резервного фонду Кабінету Міністрів України) бюджетів.

Нині бюджетна політика аграрної сфери здійснюється за двома напрямками: у формі застосування механізму дії ринкових важелів (регулювання цін, надання субсидій та дотацій, а також пільговий режим оподаткування) та як цільове бюджетне фінансування програм і заходів, спрямованих на розвиток агросфери.

У цілому бюджетне фінансування відноситься до зовнішнього ресурсу як джерела забезпечення розвитку аграрної сфери та діяльності економічних суб'єктів цієї сфери. Поряд з іншими зовнішніми ресурсами такими як банківське кредитування, страхування, інвестиційні кошти, випуск акцій, лізинг, бюджетне фінансування аграрної сфери посідає одну з провідних позицій серед загальнодержавних заходів забезпечення соціально-економічної стабільності аграрної сфери, удосконалення фінансової політики розвитку АПК, побудови високоефективного аграрного ринку в Україні. Бюджетне фінансування аграрної сфери пояснюється необхідністю досягнення двоєдиної мети: підтримки процесу розширеного відтворення аграрної сфери, стримання інфляційних процесів й захисту інтересів споживачів аграрної продукції.

Міністерство аграрної політики та продовольства України кожного року розглядає та затверджує близько 20 програм бюджетного фінансування економічних суб'єктів аграрної сфери за тридцятьма напрямками. Отримувачами бюджетних коштів за даними програмами є агроформування, науково-дослідні установи та інші суб'єкти господарської діяльності у аграрній сфері, що при практичній реалізації бюджетного фінансування ускладнює здійснення ефективного контролю за законністю використання бюджетних коштів та дії таких програм. Бюджетні програми охоплюють усі напрями діяльності аграрних підприємств, включаючи надання безвідсоткових кредитів фермерським господарствам, здешевлення банківських кредитів та страхових премій, надання допомоги в придбанні складної сільськогосподарської техніки вітчизняного виробництва.

Законом України «Про стимулювання розвитку сільського господарства на період 2001–2004 років» було визначено, що частка витрат Державного бюджету України на фінансування розвитку сільського господарства має бути не меншою 5 % видатків бюджету. При цьому статті Державного бюджету України щодо фінансування сільського господарства формувало безпосередньо Міністерство аграрної політики України виходячи із загальних обсягів бюджетних асигнувань на галузь [4].

Процес фінансування сільського господарства України за рахунок коштів Державного бюджету протягом багатьох років характеризується неефективним та недосконалим розподілом.

Отже, ми бачимо, що обсяг видатків на фінансування розвитку галузі має тенденцію до зниження, а ефективність реалізації бюджетних програм, зокрема в діяльності більшості агроформувань залишається низькою.

Тому на разі важливим є значення не лише обсягів державної підтримки, а механізмів її надання.

Такий механізм бюджетного фінансування аграрної сфери регулюється Законом України «Про державний бюджет» на певний рік і раніше згадуваним Законом України «Про державну підтримку сільського господарства України», а порядок витрачання бюджетних коштів щорічно визначається окремими постановами Кабінету Міністрів України.

ЛІТЕРАТУРА

1. Ботвіна Н. Сучасні принципи формування бюджетної політики в аграрній сфері економіки / Н.О. Ботвіна // Вісник Сумського національного аграрного університету. Серія : Фінанси і кредит. – 2010. – № 2 (29). – С. 22–26.
2. Ботвіна Н. Сучасний контур бюджетного фінансування аграрної сфери економіки / Н.О. Ботвіна // Науково-виробничий журнал Регіональної бізнес-економіки та управління. – 2012. – Вип. № 3 (35). – Вінниця. – С. 92–102.
3. Ботвіна Н. Сучасний контур бюджетного фінансування агросфери України / Н.О. Ботвіна // Формування інформаційного потенціалу бухгалтерського обліку, контроль, аналіз та аудит в умовах глобальних економічних змін : матеріали міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції, (Кам'янець-Подільський, 18–19 квітня 2013). – С. 347–350.
4. Про стимулювання розвитку сільського господарства на період 2001–2004 років : Закон України від 18 січня 2001 року N 2238-III. – Ст. 10.
5. Запатріна І., Лебеда Т. Бюджетна політика стимулювання економічного зростання та механізми її реалізації / І.В. Запатріна, Т.Б. Лебеда // Фінанси України. – 2006. – № 4.

Л. І. Гладченко,

кандидат економічних наук, доцент,

доцент кафедри економіки і міжнародних економічних відносин,

Міжнародний гуманітарний університет

Л. Іовчева,

магістрант факультету економіки та менеджменту,

Міжнародний гуманітарний університет

СТРУКТУРА ПЛАТІЖНОГО БАЛАНСУ – ПОКАЗНИК ЕФЕКТИВНОСТІ ЕКОНОМІКИ КРАЇНИ

З макроекономічного погляду головним призначенням міжнародної економічної діяльності є її вплив на динаміку реального зростання валового внутрішнього продукту і національного доходу, тобто на показники ефективності функціонування економіки країни. Означений вплив виявляється через комплексну та динамічну оцінку усіх складових міжнародної економічної діяльності.